

Vlaams
Parlement

vergadering **C25**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 25 oktober 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de behandeling van klachten door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) – 5 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanpassing van de Vlaamse regelgeving naar aanleiding van de vernieuwde Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten (Audiovisual Media Services Directive, AMSD) – 54 (2018-2019)	9
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de digitalisering van het radiolandschap in Vlaanderen – 72 (2018-2019)	13
VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het verdere verloop van het Cultuurplan Limburg in het nieuwe cultuurseizoen – 60 (2018-2019)	18

**VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de behandeling van klachten door de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)
– 5 (2018-2019)**

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, in antwoord op een van mijn eerdere vragen in deze commissie over de naleving van het Mediadecreet – in concreto de erkenningsvoorwaarden voor de radiozenders – antwoordde u mij, minister, op 8 maart dat u de klagers aanraadt om hun klachten over te maken aan de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) omdat zij krachtens het Mediadecreet bevoegd zijn om toezicht uit te oefenen op de naleving van het Mediadecreet. Minister, u hebt toen gezegd: "We krijgen allemaal geregeld zogenaamde klachten, en ik ben ermee opgehouden om ze zelf, op welke manier ook, aan de VRM door te spelen. Mijn antwoord is nu altijd simpel: als er een klacht is, dan moet u bij de VRM zijn."

Groot was dan ook mijn verbazing toen ik naar aanleiding van de klacht tegen Radio Metoor over het niet-naleven van het ingediende erkenningsdossier het volgende las in de beslissing van de Algemene Kamer van de VRM: "In zijn klacht voert de klager geen concrete elementen omtrent zijn belang aan. Op de hoorzitting verklaart hij de klacht neer te leggen omdat hij van oordeel is dat een erkende radio-omroeporganisatie de regelgeving dient na te leven. De klager wenst bijgevolg in wezen op te treden vanuit een maatschappelijk belang. Door de expliciete eis van een belang moet de klager nochtans aantonen over een persoonlijk belang te beschikken dat specifiek is dan het algemene belang. De klager kan er zich niet op beroepen dat radio Metoor 'ten onrechte' zou zijn erkend, vermits de erkenningsbeslissing niet werd aangevochten voor de Raad van State en bijgevolg definitief is geworden. De VRM besluit aldus dat de klager geen blijk geeft van het vereiste belang. De klacht is dan ook niet-ontvankelijk."

Het is allemaal nogal juridisch maar niet onbelangrijk. In de plenaire vergadering gisteren hebben we het ook nog gehad over de VRM naar aanleiding van een ander dossier. Het moet toch allemaal een beetje duidelijk worden. Waar moeten de klachten worden ingediend, bij de Raad van State of de VRM? Wat is een persoonlijk belang? Voor een radio die kandidaat is, is dat belang op zich misschien toch al voldoende aangetoond, maar blijkbaar niet.

Minister, in het procedurebesluit van de VRM staat in uitvoering van artikel 220, paragraaf 1 van het Mediadecreet dat elke belanghebbende een klacht kan indienen en dat hij in de klacht zijn belang moet aangeven. Nergens lezen wij dat dit om een 'persoonlijk' belang moet gaan. Waar is deze interpretatie van de VRM op gebaseerd? En wie kan dan een klacht indienen vanuit 'maatschappelijk belang'?

Gaat u akkoord met de beoordeling door de VRM dat klachten niet ontvankelijk zijn als er geen klacht werd ingediend bij de Raad van State tegen de erkenningsbeslissing?

Kunt u meer toelichten hoe de VRM concreet toezicht zal uitoefenen op de naleving van de erkenningsdossiers van de radiozenders ambtshalve en naar aanleiding van klachten?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, een van de ontvankelijkheidsvoorwaarden voor klachten bij de VRM bestaat inderdaad uit het aangeven van het belang bij het

indienen van de klacht. Een klacht kan dus door de VRM pas ten gronde worden onderzocht wanneer de klacht is ingediend door een belanghebbende.

Dergelijke vereiste om een belang aan te tonen bij het indienen van een klacht of een vordering, is zowel in het burgerlijk als in het publiek procesrecht en in andere administratieve klachtenprocedures, als algemeen principe aanwezig. Met andere woorden, het moet niet als dusdanig in het decreet worden vermeld. Het is een algemeen rechtsprincipe.

Deze vereiste houdt meer bepaald in dat een klager over een persoonlijk belang moet beschikken en bijgevolg een klacht in het algemeen of maatschappelijk belang – ook een ‘actio popularis’ genoemd – niet kan worden aanvaard. Zowel de rechtspraak van onder meer het Hof van Cassatie als de Raad van State is hierover duidelijk. De regelgeving kan evenwel steeds in uitzonderingen voorzien. Zo bepaalt het Mediadecreet dat voor klachten bij de VRM over commerciële communicatie geen belangvereiste geldt, maar dus voor alle andere klachten bij de VRM wel. Ik zal straks over de twee voorbeelden die u hebt aangehaald Meteoor en de Vlaamse artiesten, zonder mij over de feiten uit te spreken, mijn eigen conclusie als jurist over deze zinssnede te geven. Maar het is dus een algemeen rechtsprincipe.

De VRM heeft de draagwijdte van deze ontvankelijkheidsvoorwaarde bovendien reeds in vele beslissingen verduidelijkt als volgt: “De expliciete eis van een belang toont aan dat de decreetgever de loutere hoedanigheid van kijker, luisteraar of burger niet voldoende acht. De klager moet aantonen over een persoonlijk belang te beschikken dat specifiek is dan het algemeen belang.” Dit is bevestigd en stemt overeen met het standpunt van de Raad van State hierover.

Op het klachtenformulier op de website van de VRM staat duidelijk aangegeven dat een belang moet worden aangegeven bij het indienen van een klacht en bovendien krijgt een klager bij de VRM ook nog steeds de mogelijkheid om zijn belang nader toe te lichten tijdens een hoorzitting. Het zou dus goed zijn – en de wereld bestaat uit juristen en niet-juristen en gelukkig zijn er van de laatste soort meer – dat de VRM op zijn website verduidelijkt wat een belang is. Voor een leek kan een belang ook een maatschappelijk belang zijn. Dat is iets wat ik wel aan hen wil doorgeven naar aanleiding van uw vraag, los van het feit dat ik denk dat het wel consistent is wat men juridisch van een klager verlangt.

Het is niet aan mij om aan te geven of ik al dan niet akkoord ga met rechtspraak van de VRM, gelet op de onafhankelijkheid van de toezichthouder, en al zeker niet met betrekking tot de uitkomst van een welbepaalde klachtprocedure of een specifieke beslissing. U hebt het als voorbeeld gegeven. U hebt ook niet gevraagd dat ik mij daarover expliciet zou uitspreken.

Voor de VRM is de klacht onontvankelijk omdat de klager uitdrukkelijk aangeeft vanuit een maatschappelijk belang op te treden, wat in beginsel niet kan. Bijkomend wijst de VRM erop dat de Raad van State en niet de VRM de bevoegde instantie is om ministeriële erkenningsbesluiten aan te vechten. Nadien houdt de VRM zelf toezicht op de naleving van de erkenningsvoorwaarden door erkende radio-omroeporganisaties.

De VRM heeft al eerder, in beslissing 2018/012 van 12 maart 2018, om die reden een klacht verworpen die de wettigheid van een ministerieel besluit tot erkenning van een radio betrof. Als orgaan van het actief bestuur komt het de VRM niet toe hierover te oordelen.

Mevrouw Brouwers, de beslissing waarnaar u in uw vraag om uitleg hebt verwezen, moet volgens mij niet noodzakelijk worden gelezen als een automatische onontvankelijkheid van klachten bij de VRM indien bij de Raad van State geen klacht tegen de erkenningsbeslissing is ingediend. In bepaalde opzichten kan het in de getrapte

serie van de juridische middelen die een burger heeft wel noodzakelijk zijn bij de Raad van State een klacht in te dienen. Dat is echter niet zo in alle gevallen. Het is geen automatisme. Er is een algemeen rechtsprincipe dat stelt dat iemand eerst in een bepaalde volgorde de rechtsmiddelen moet uitputten waarover hij beschikt. Ik ben het met u eens dat de gewone burger dat niet kan weten. Dat kan ten aanzien van de potentiële klagers bij de VRM eventueel worden verduidelijkt.

Bovendien heeft de VRM, zoals op de website te lezen is, op 11 juni 2018 reeds twee klachten over de naleving van de erkenningsvoorwaarden door radio-omroeporganisaties ontvankelijk verklaard en ten gronde behandeld. Daarbij is het belang voldoende actueel geacht en aanvaard. Dit bewijst dat het automatisme geen wet is. We zouden dat echter beter kunnen uitleggen. In elk geval beoordeelt de VRM de ontvankelijkheid van een klacht en de mate waarin al dan niet aan de belangvereiste is voldaan in concreto steeds zaak per zaak.

Als onafhankelijke regulator behoort het volledig tot de bevoegdheid van de VRM om autonoom te bepalen hoe het concrete toezicht op de naleving van de erkenningsdossiers van de radiozenders zal worden uitgeoefend. Ik kan hierover enkel herhalen wat ik al bij vorige gelegenheden, onder meer op 18 januari 2018, in deze commissie heb gezegd.

Eerst heeft de VRM de inwerkingstelling van de zenders en de ingebruikneming van de frequenties door de nieuw erkende lokale en netwerkradio-omroeporganisaties op het terrein opgevolgd. De VRM combineert ter zake een aantal taken en bevoegdheden, zoals het afleveren van de zendvergunningen, het toezicht op de naleving van de zendvoorwaarden en de naleving van de decretale verplichtingen en erkenningsvoorwaarden. De VRM heeft dus in eerste instantie werk gemaakt van het toezicht op de technische afhandeling. Tijdens die eerste periode lag de nadruk op de technische monitoring, die nu grotendeels is afgesloten en enkel wordt voortgezet met betrekking tot de latere, meer beperkte erkenningenreeks. Momenteel ligt de nadruk op de inhoudelijke monitoring, met een verificatie van de naleving van de decretale verplichtingen, zoals het verbod op nieuwe ketenvorming, van de erkenningsvoorwaarden en van de concrete invulling van het programma-aanbod, wat desgevallend tot procedures op tegenspraak bij de VRM kan leiden. Dit gebeurt doorlopend door middel van plaatsbezoeken, luistercontroles ter plaatse en een centrale radiomonitoring. Ik probeer hiermee aan te tonen wat de VRM eerst heeft gedaan. Na de technische controles van de erkenningen in de eerste fase gaat het nu meer om het inhoudelijke.

Mevrouw Brouwers, ik laat me even tot een persoonlijke juridische appreciatie verleiden. U hebt het voorbeeld van Radio Metoor aangehaald. Gisteren hebben we het, om het simpel te houden, gehad over het aspect van de betaalspotjes voor Vlaamse artiesten. Ik wil niemand advies geven, maar ik heb gisteren mensen opgeroepen om klacht in te dienen. Als er een maatschappelijke commotie is, vind ik dat dit kan en moet. Wie volgens mij vanuit een puur juridisch oogpunt kans maakt om tegen deze aangelegenheid klacht in te dienen, is een organisatie die Vlaamse artiesten vertegenwoordigt of een Vlaamse artiest zelf. Normaal gezien denk ik dat een luisteraar of kijker niet direct een persoonlijk belang zal kunnen aantonen.

Als het om commerciële communicatie gaat, is er daarentegen geen belangvereiste. Dat is de uitzondering op het antwoord op uw eerste vraag. Aangezien ik gisteren heb gezegd dat het betalen van spotjes als commerciële communicatie kan worden beschouwd, kan een burger dit dus ook. Er zijn een aantal juridische elementen die ik niet helemaal in de hand heb. Ik geef enkel aan hoe het werkt.

Mevrouw Brouwers, ik ben het met u eens. Ik zal de VRM vragen op de website in mensentaal duidelijk te maken wat 'persoonlijk belang' en 'maatschappelijk belang'

is. Zo kunnen potentiële klagers beter begrijpen wat ze kunnen doen en waar ze aan beginnen als ze klacht indienen. Op dat vlak kan ik u zeker volgen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik denk dat er inderdaad nood is aan transparantie, zodat alle klagers, wie het ook moge zijn, een correct antwoord krijgen. Ik veronderstel dat het er nog niet op staat, maar de idee op de website wat verduidelijking te scheppen, is zeker interessant. Zo kunnen mensen weten waarvoor de VRM al dan niet bevoegd is, want de VRM kan ook niet zo maar alles. Er is ook de Raad van State en mensen moeten alle mogelijkheden uitputten.

Wat deze uitspraak betreft, vraag ik me af of de betrokkenen een advocaat onder de arm hadden genomen. Ik wil hier niets over iemand zeggen, maar daarvoor zijn er natuurlijk advocaten. Zij zouden dat natuurlijk allemaal wel moeten weten.

Eigenlijk moet iedereen vooraf kunnen weten waarvoor hij al dan niet een klacht kan indienen. U hebt al een paar keer naar de jurisprudentie verwezen. Er zijn al eerdere uitspraken geweest. Er is geen echt overzicht van de jurisprudentie. Eigenlijk mogen de zaken die regelmatig opnieuw aan bod komen, wel wat meer in de kijker worden gezet.

Voor de rest ga ik het hier voorlopig bij houden.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik behoor tot de groep niet-juristen in de maatschappij, dus ik kan mij inderdaad perfect voorstellen dat de klager, in dit geval de burger, niet op de hoogte was van die bepaalde wetgeving. Ik treed u bij als u zegt dat er misschien meer nood is aan transparantie, en aan mensentaal.

Ik denk dat het in ieder geval toch goed is dat we hier de vinger aan de pols houden over de beoordeling door de VRM. Maar we gaan ervan uit dat ze de procedures goed volgen. Zoals u aangaf, hebben ze ook technisch en inhoudelijk de klacht bekeken. En ik denk dat het ook belangrijk is dat er inderdaad toezicht wordt gehouden op de naleving van de erkenningsdossiers van de radiozenders, en dat de VRM dit adequaat doet.

Bart Caron (Groen): Als niet-jurist heb ik zelf ook twee vragen, twee verduidelijkende vraagjes. Het gaat over de verhouding tussen de Raad van State en – in dit geval – de VRM. Als niet-jurist lees ik dat je een beroep of een klacht indient bij de Raad van State, ten aanzien van een beslissing van de overheid. Als de overheid een beslissing neemt, bijvoorbeeld een erkenning, en je gaat niet akkoord, of je gaat niet akkoord met een uitvoeringsbesluit, met de wetgeving zelf, dan ga je naar de Raad van State – als burger of als organisatie. En je gaat naar de VRM op het moment dat je meent dat de toepassing van de wetgeving op het terrein niet wordt gevolgd door derden. Mijn vraag is: maak ik hier de juiste interpretatie? Ik denk dat dit ook voor vele anderen nuttig kan zijn om dat te verduidelijken.

Minister, ik had ook een tweede vraag. Het gaat hier ook over het bevoegdheids-terrein van de VRM, en dat is een heel moeilijke zaak. Maar het is niet mijn bedoeling om deze discussie hier te gronde te voeren. In de discussie die we de laatste maanden hadden over Digital Video Broadcasting – Terrestrial (DVB-T), zijn er een aantal mensen die ook naar de VRM geweest zijn met een klacht over de afbouw die de VRT plant te doen. Hun klacht wordt daar ook als onontvankelijk beschouwd, ook omdat men zegt: dat is een autonome beslissing van de raad van bestuur van de VRT; wij hebben als toezichthouder geen relatie tot die beslissing.

Het gaat dan meestal over de discussie of je de algemene regels van het decreet – met name vrije doorgift van signaal – daarmee zou schenden. Dus in die zin is het misschien ook wel belangrijk dat de VRM daar ook een en ander verduidelijkt? Want anders wordt het bij wijze van spreken enerzijds een vuilbak, en anderzijds komt er heel wat ongenoegen van burgers, omdat hun vragen niet behandeld worden. Dit zijn verduidelijkende vragen, geen vragen op inhoudelijke grond.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik vond iets niet terug in de tekst, en ik heb het eerste stuk van het antwoord gemist. Maar als ik het goed begrijp, dan kunnen enkel natuurlijke personen een klacht neerleggen als er een persoonlijk belang is, bijvoorbeeld ten aanzien van de radio's. Dat begrijp ik goed. Maar als er sprake is van een maatschappelijk belang, in die zin dat de burgers niet meer weten wat en wanneer er betaald wordt, dan begrijp ik toch dat de Vlaamse Regering een klacht zou kunnen indienen. Kan dat? Bent u daartoe bereid? Ik vraag dit in functie van de discussie die we gisteren gehad hebben over de totale 'blurring' tussen commercie en redactie, want daar kan je spreken van een maatschappelijk belang.

Minister Sven Gatz: Het maatschappelijk belang bestaat niet voor de burger. Het maatschappelijk belang is hetgeen waar wij over discussiëren in het parlement, en dergelijke meer. Inderdaad, in bepaalde gevallen bestaat er een mogelijkheid voor de regering om de VRM te vatten. Maar ik ga mij daar tot nader order niet over uitspreken. Mevrouw Segers, ik wil echt de nodige afstand houden van een onafhankelijk regulator, en daar niet te pas en te onpas zeggen wat er volgens mij moet gebeuren. Puur theoretisch zou het kunnen, en ik zeg ook niet dat ik het nooit ga doen.

Ik kan begrijpen dat journalisten, en ook uzelf, vanuit een bepaalde verontwaardiging over een artikel conclusies trekken, maar dat er dan ook juridisch een probleem is, dat is dan weer iets anders. Het gaat over het hele aspect van gelijk hebben en gelijk krijgen. Als we zeggen dat we moeten verduidelijken wat het maatschappelijk belang is ten aanzien van het persoonlijk belang op de website van de VRM, dan moeten we die jurisprudentie misschien toch ook voor een stuk ontsluiten – maar dat is al moeilijker. Daar ben ik het wel mee eens. Dat heeft dan te maken met transparantie. Te veel mensen denken dat, als ze ergens niet mee akkoord zijn, ze dan wel een rechter of rechtbank zullen vinden die hen daarin volgt. Zo simpel is het niet, en zo simpel is het misschien gelukkig ook niet. En ik heb het niet speciaal over de zaak van gisteren, want die zit inderdaad op een zeer heikel kantelpunt. Ik heb dat gisteren toch ook wel aangegeven in mijn antwoorden.

Tussen gelijk hebben en gelijk krijgen bestaat een grote kloof. We moeten de frustratie van de burger natuurlijk niet vergroten, door hem de weg al te laten verliezen bij een eenvoudige aanmelding op een website van bijvoorbeeld de VRM. Daar moeten we duidelijker aangeven: waar begin je aan, en wat kan er tot iets leiden? Maar we moeten omgekeerd ook niet de indruk wekken dat men bij elke klacht zijn gelijk krijgt.

Wat het geval betreft waar u het over gehad hebt, mevrouw Brouwers: ik heb ook persoonlijke contacten gehad met mensen die ook bij mij komen klagen. En dan heb ik soms het gevoel dat, wanneer men – letterlijk – iets hoort op een radio wat volgens hen niet kan, dat men dan al zeker is dat men gelijk zal krijgen, vanuit een bepaalde verontwaardiging. Maar zo werkt het jammer genoeg niet. Men moet dingen haarfijn kunnen bewijzen, en de feiten moeten zwaar genoeg wegen. Mocht dat niet zo zijn, dan zouden we heel snel bepaalde beslissingen kunnen nemen, die een lawine van allerlei toestanden zou veroorzaken.

De evenwicht is net het moeilijke. Wat dat betreft, hebben juristen inderdaad nu net de sleutel, bij de uitspraken, maar ook wat de vertegenwoordiging betreft. Ik

wil dus niet dat een burger absoluut een advocaat moet nemen indien hij een klacht wil indienen bij de VRM. Dat lijkt me te zwaar. In bepaalde gevallen is het echter misschien wel aan te raden. Men moet niet te snel denken dat men gelijk heeft omdat men iets weet of heeft gehoord. Dat is dus de moeilijkheid. Ik zal proberen voor de transparantie de VRM duidelijker te laten communiceren op zijn website. Ik denk dat dat ook niet zo moeilijk hoeft te zijn.

Mijnheer Caron, de interpretatie die u geeft aan de verhouding tussen Raad van State en de VRM, is de juiste. Dat is wat ik bedoelde toen ik zei dat er geen automatisme is. Ook dat moeten we misschien nog verder verduidelijken. Misschien moeten we een aantal basisingen verduidelijken, maar we moeten ook geen cursus recht geven aan niet-juristen, want dan worden ze nog zenuwachtiger. *(Opmerkingen)*

Ik kan blijkbaar een beetje liplezen. De ombudsman zou in dezen inderdaad ook wel wat soelaas kunnen brengen.

Nogmaals, ik wil het evenwicht behouden tussen de rechten van de klagers en het feit dat zij toch echt wel bezwarend materiaal, feitenmateriaal moeten kunnen aanbrengen. De klagers moeten minstens weten waar ze aan beginnen. Het is immers inderdaad wel erg dat men misschien een goede zaak zou hebben gehad, in de zaak waarnaar u verwijst, mevrouw Brouwers, en dat men dat door onvoldoende voorbereiding op die manier niet hard heeft kunnen maken. Dan is de frustratie van de burger natuurlijk nog groter. Dat is natuurlijk de keerzijde van de medaille.

Ik ga echter uit van het volgende, om terug te komen op het laatste element van mevrouw Segers. Als de feiten en de verontwaardiging sterk genoeg zijn, dan is het nu in eerste instantie niet aan mij, maar aan – bijvoorbeeld – de Vlaamse artiesten zelf of de organisaties die hen vertegenwoordigen om daarover een klacht in te dienen. Dat is de normale manier waarop ik wens dat de rechtstaat zou kunnen werken: niet alleen via mij.

Ik weet nu wat ik weet en u weet nu wat u weet. Als er nog andere dingen naar boven komen, behoud ik me natuurlijk wel bepaalde rechten voor, maar ik zou toch wensen dat men nu aan de basis ook ingrijpt.

Wat ik niet graag heb in deze sector, is het geroddel over elkaar en het elkaar zwartmaken. Niet u doet dat, maar men komt dan altijd klagen bij u, bij mij, bij ons, en wanneer het dan tijd is om de ultieme stap te zetten om zijn gelijk te bewijzen, dan deinst men daarvoor terug, om allerlei redenen. Dat mag men ook doen, maar ik vind dat men ook zelf de koe bij de hoorns moet nemen.

Het is echter een ongemakkelijke kwestie: als er geen beslechting is van recht blijft men in de grijze zone, de legendevorming, de geruchten, en dat is natuurlijk ook niet goed voor een rechtstaat. Dat besef ik ook wel.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik had hier nog iets klaarliggen dat ik daar net ben vergeten te zeggen. We hebben er ook weet van dat de Raad van State een vraag heeft gesteld aan het Grondwettelijk Hof. Dat zal dan een prejudiciële vraag zijn, zeker. Dat was een klacht tegen de beslissing van de VRM om geen uitspraak te doen inzake klachten van de vrijzinnigen tegen de VRT over het niet uitzenden van de vrijzinnige uitzendingen. Dat is ondertussen opgelost, maar die vraag aan het Grondwettelijk Hof die de Raad van State heeft gesteld, zal nog wel worden beantwoord, en dat is wel interessant.

Gewoon voor het verslag lees ik dus gewoon die vraag even voor, want dat is iets dat we ook in het oog zullen moeten houden, denk ik. "Schendt artikel 220, § 2, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie de artikelen

10 en 11 van de Grondwet omdat de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen van de Vlaamse Regulator voor de Media enkel uitspraak mag doen over de naleving van artikel 39 van voormeld decreet met betrekking tot een vermeende discriminatie in het programma-aanbod op verzoek van de Vlaamse regering en niet naar aanleiding van een klacht die wordt aangebracht door natuurlijke personen of rechtspersonen, terwijl laatstgenoemde personen wel een klacht mogen indienen naar aanleiding van de uitzending van een specifiek programma?” Die kamer, dat is de andere kamer van de VRM. Wat dat verzoek van de Vlaamse Regering betreft, we hadden het daar daarnet nog over.

Dat maakt het allemaal nog wat ingewikkelder, maar als het Grondwettelijk Hof daar uitspraak over doet, zullen we dat ook moeten meenemen. Dat zal dan allicht voor een volgend parlement zijn. We hebben het daar al over gehad. Het Mediadecreet zal toch grondig moeten worden aangepast naar aanleiding van het Europese verhaal. Dan zal dat alles toch wat moeten worden meegenomen.

Ik weet niet of we met dit parlement nog een jaarverslag van de VRM zullen bespreken. Ik denk dat al die jaarverslagen meestal pas in juni of zo binnenkomen, dus dat zal nipt worden. Het lijkt me echter goed om bij een volgende bespreking van een jaarverslag ook eens aan de VRM te vragen hoe zij nu eigenlijk precies met dat alles zijn omgegaan, welke regels zij toepassen. We kunnen dat ook eerder al eens doen, maar ik weet niet of er veel ruimte is in de agenda. De komende maanden zitten we hier met begrotingsbesprekingen en zo. In elk geval, het interesseert me wel om te weten hoe men daar verder mee omgaat

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanpassing van de Vlaamse regelgeving naar aanleiding van de vernieuwde Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten (Audiovisual Media Services Directive, AMSD) – 54 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Voorzitter, in het licht van de snelle technologische veranderingen, de razendsnelle ontwikkelingen binnen de brede media- en telecomsector op internationaal niveau, het ontstaan van nieuwe bedrijfsmodellen en een veranderend kijkgedrag – ik denk dat dat een beetje de context is – drong zich uiteraard een update op van de Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten. Op 2 oktober jongstleden werd de geactualiseerde wetgeving aangenomen door het Europees Parlement. Voortaan zal de richtlijn niet alleen van toepassing zijn op omroepen, maar ook op video-on-demandplatforms, op platforms voor het delen van video's, zoals Netflix, YouTube of Facebook, en op live uitzendingen op dergelijke platforms.

Dit is al een eerste goede stap, maar het is nog altijd niet de volledig medianeutrale benadering waarop ik had gehoopt.

De nieuwe richtlijn beoogt onder andere een betere bescherming van minderjarigen tegen geweld, haat, terrorisme en schadelijke reclame. Daarnaast beoogt ze ook kwantitatieve regels voor reclame en een betere ondersteuning van de culturele diversiteit van de Europese audiovisuele sector, door op te leggen dat 30 procent van de producties in de catalogi van video-on-demandplatformen Europees moet zijn.

De aangepaste wetgeving bevat daarnaast ook bepalingen over de toegankelijkheid, signaalintegriteit van aanbieders van mediadiensten, versterking van regelgevende

instanties – zoals de VRM, waar we het net over hadden – en bevordering van mediawijsheid of mediageletterdheid. Dat zijn allemaal goede stappen.

Het is nu wachten op de formele goedkeuring door de Raad van de EU-ministers zodat de geactualiseerde richtlijn van kracht kan worden. Vervolgens hebben de lidstaten eenentwintig maanden om de nieuwe regels in een nationale wetgeving om te zetten. In de commissie Media hebben we geduldig de goedkeuring van de nieuwe AMVSD-richtlijn afgewacht om het Vlaamse Mediadecreet aan een evaluatie te onderwerpen – mevrouw Brouwers had het er net nog over – en eventueel nieuwe aanpassingen door te voeren. Daarom lijkt het mij aangewezen dat de minister hierover een stand van zaken geeft.

Minister, hebt u vanuit uw bevoegdheid reeds een stappenplan opgemaakt voor de aanpassingen die aan de Vlaamse regelgeving moeten gebeuren naar aanleiding van de vernieuwde Europese richtlijn? Zo ja, kunt u dit toelichten? Zo nee, wanneer kunnen we dit verwachten?

Welke aanpassingen moeten volgens u prioritair gebeuren? Welke timing wordt hierbij vooropgesteld?

Komt de nieuwe AVMSD-richtlijn tegemoet aan al uw bekommernissen? Ik wil graag uw algemene evaluatie horen. Welke zaken vindt u zelf prioritair?

En op welke manier plant u – en dit is toch een heel belangrijke vraag – om de brede mediasector, het middenveld en andere stakeholders zoals het brede publiek bij dit proces te betrekken? Zo kunnen wij vanuit het parlement heel goed aan de slag gaan. Dat zal inderdaad in een volgende legislatuur zijn, maar ik zou het toch fijn vinden dat we al enkele stappen kunnen zetten.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb mijn departement de opdracht gegeven om nog dit jaar een stappenplan op te maken met het oog op de aanpassingen aan het Mediadecreet en zijn uitvoeringsbesluiten die door de nieuwe AVMD-richtlijn nodig zijn.

Ik had gehoopt dat ik de richtlijn nog tijdens deze legislatuur zou kunnen omzetten. U herinnert zich dat ik dit in het begin van mijn legislatuur toch een paar keer als doelstelling heb aangegeven. De onderhandelingen over de richtlijn hebben echter langer geduurd dan verwacht. Dit is iets waar België noch Vlaanderen rechtstreeks vat op had. Door de korte periode die ons nog rest tot de volgende verkiezingen en omdat de procedure volgens welke decreten tot stand komen de nodige tijd vergt, zit een volledige omzetting er tijdens deze legislatuur niet meer in.

Het Europese Parlement nam op 2 oktober 2018 de nieuwe richtlijn aan. In november volgt in principe de goedkeuring door de Raad van EU-ministers, maar dit moet wel nog gebeuren, net zoals de publicatie ervan, voordat deze geactualiseerde wetgeving van kracht kan worden. Vanaf dan hebben de lidstaten 21 maanden om de nieuwe regels in hun eigen wetgeving om te zetten.

Ik zal dus onderzoeken in hoever de bepalingen van de nieuwe richtlijn nog tijdens deze of de volgende legislatuur zullen worden omgezet. Maar zoals ik al zei, is de ruimte hiervoor tijdens deze legislatuur uiterst beperkt. Mijn administratie zal zoals altijd hiervoor een omzettingstabel opmaken en het nodige voorbereidende werk verrichten zodat de omzetting ook tijdens de volgende legislatuur zo vlot en zo correct mogelijk kan gebeuren.

Moeten er dingen prioritair gebeuren? Ja, en dat weet u, want daar hebben u en uw collega's hier zelf aan meegewerkt. Het nieuwe artikel 13 van de AVMD-richtlijn dat verplichtingen oplegt aan niet-lineaire televisieomroeporganisaties om bij te

dragen aan de Europese, in dit geval Vlaamse, audiovisuele productiesector, werd al wel omgezet door het nieuwe artikel 157 van het Mediadecreet, dat werd ingevoerd door het decreet van 29 juni 2018. Een uitvoeringsbesluit wordt voorbereid en zit nu werkelijk in de laatste rechte lijn. Het nieuwe artikel 157 en het daarbij horende uitvoeringsbesluit zullen in werking kunnen treden op 1 januari 2019.

Is er met al mijn bekommernissen rekening gehouden? Mijn grootste bekommernis was en is dat er een gelijk speelveld komt voor alle aanbieders van audiovisuele content, dus gelijke rechten en plichten voor iedereen die audiovisuele programma's aanbiedt.

De nieuwe richtlijn zet enerzijds stappen in de goede richting door ook videoplatformen, hetzij gedeeltelijk, onder het toepassingsgebied van de AVMD-richtlijn te brengen, en dat gaat dan over verplichtingen uit de richtlijn over commerciële communicatie, de bescherming van minderjarigen en het verbod op het verspreiden van content die aanzet tot haat en terrorisme. Die richtlijn geldt zowel voor televisieomroeporganisaties als voor videoplatformen.

Anderzijds had ik in de nieuwe richtlijn graag gezien dat voor lineaire en niet-lineaire televisieomroeporganisaties dezelfde regels zouden gelden. Een volledige gelijkschakeling is er, zoals u weet, echter niet gekomen – of nog niet gekomen.

Het is alvast een stap in de goede richting al denk ik dat, gezien de snelle evoluties in het medialandschap, een herziening van de richtlijn minder lang op zich zal laten wachten dan bij de vorige.

En dan ten slotte uw vraag over het betrekken van de brede mediasector: zoals ik hier al heb mogen aangeven, heb ik na het bekendmaken door de Europese Commissie van haar eerste voorstel tot herziening van de AVMD-richtlijn, op 25 mei 2016, na de zomer van 2016 stakeholdersconsultaties en een rondetafel georganiseerd over het Commissievoorstel. Verschillende stakeholders uit de mediasector werden geconsulteerd. Dit zal ook verder onderdeel uitmaken van het reeds eerder vermelde stappenplan. Dus ook hier is het in de brug van de omzettingstabel naar de reële wijziging van het Mediadecreet logisch dat we de brede mediasector bij dit proces betrekken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Dank u, minister, voor de stand van zaken. Goed om te horen dat u bezig bent met de ontwikkeling van een stappenplan. Dat is inderdaad noodzakelijk, en het is goed dat er nu al stappen worden gezet, en dat er niet wordt gewacht tot het einde van deze legislatuur.

Ik denk dat de consultatie van de brede mediasector van 2016 inderdaad nu al snel opnieuw opgestart kan worden. Er zijn immers heel veel aspecten aan die richtlijn die in 2016 nog niet duidelijk waren, maar nu toch wel bekend zijn. Zo is onder andere vorige week nog de versoepeling van de reclameblokken in de media aan bod gekomen: de regels met betrekking tot reclame vormen al een eerste punt. En er zijn nog genoeg punten die moeten uitgeklaard worden. Zo bijvoorbeeld de onrust die er bestaat door de flexibiliteit: waar nu 20 procent reclame per uur is toegestaan, zal het voortaan in primetime, tussen 18 uur en middernacht – toch een heel ruime definitie van 'primetime' – mogelijk zijn om veel soepeler om te gaan met die spreiding. Eigenlijk is het nu een uur op die 6 uur. Aan de ene kant hoor je nu al dat de adverteerders daar ongerust over zijn. Want als je een blok maakt van 20 of 30 minuten reclame, dan zijn de mensen sowieso al weg, dan houd je de kijkers niet meer. Maar de zenders zijn wel blij met die nodige flexibiliteit. Dat is alvast één punt, maar er zijn nog andere aspecten in die richtlijn, waar de onrust niet mag blijven bestaan en waar er onmiddellijk breed moet gepraat worden met alle betrokken actoren.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Er moet inderdaad ruimte zijn om iedereen te betrekken. Maar nu snel snel het Mediadecreet gaan wijzigen, daar ben ik ook niet echt een voorstander van. Ik denk dat we de tijd moeten nemen om daar eens grondig naar te kijken. Volgend jaar is het Mediadecreet tien jaar oud. Regelmatig komen wij hier met puntjes naar aanleiding van vragen, daarnet nog. In bijna elke commissievergadering duikt er wel iets op waarvan we zeggen dat we in het Mediadecreet eventjes zouden willen aanpassen. Ik zou daar dus echt eens met een luizenkam doorgaan, zeer grondig alles een voor een bekijken, en geen overhaast werk doen. Dat is onze inschatting.

Maar ik neem aan dat er ongerustheid is binnen de mediasector over wat het allemaal gaat worden. De gesprekken daaromtrent kunnen uiteraard wel opgestart worden, dat lijkt me logisch.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik ga nog even in op de twee bijkomende vragen of opmerkingen. Het is de bedoeling om de omzettingstabel nog voor het einde van het jaar te hebben en die kan ook perfect met jullie gedeeld worden. Om aan de bekommernis van mevrouw Brouwers te voldoen, kan de omzettingstabel ook nog aangevuld worden met andere bekommernissen en kan daarvoor ook de nodige tijd genomen worden. Mogelijk kan er ook hier nog met stakeholders gedebatteerd worden – u moet zien of dat nog met de parlementaire werkzaamheden combineerbaar is – zodanig dat we vóór de verkiezingen effectief weten wat er allemaal omgezet moet worden. Ik ga ervan uit dat wanneer we dat oordeelkundig doen, er toch het volledige najaar van volgend jaar voor nodig zal zijn om dat überhaupt te kunnen doen. Ik denk wel dat dat een timing is die ieder redelijk mens voor ogen zou willen houden, dat het misschien binnen ongeveer een goed jaar kan landen. Als we dat doen, zullen we al goed gewerkt hebben.

Daarnaast wil ik nog even inhoudelijk ingaan op wat mevrouw Segers gezegd heeft in verband met die reclameblokken. U hebt het eigenlijk zeer goed aangegeven. Men kan inderdaad bepaalde conclusies of observaties maken bij de mogelijkheid om bredere reclameblokken aan te bieden. Maar dat is zoals met geld: als men te veel bijdrukt, heeft men inflatie. Dus als men als zender in de verleiding zou komen – en dit is een persoonlijke appreciatie van mezelf – om heel lange reclameblokken aan te bieden, dan zullen die ook niets waard zijn omdat niemand er nog naar zal kijken. We moeten daarover een verduidelijking hebben en de onrust wegnemen. Maar het is niet omdat iets mag, dat het ook gebeurt. Gelukkig heeft men regelgeving en marktwerking. Ik denk dat de adverteerders op dit ogenblik veel meer bekommerd zijn over hoe ze nog op een oordeelkundige manier kunnen adverteren. En ik denk dat de zenders nog veel meer bekommerd zijn om ervoor te zorgen dat de adverteerders de programma's nog mee blijven betalen. Ik wil dit nog eens aan alle kijkers in Vlaanderen die vandaag mee zouden kijken herhalen: programma's worden betaald door reclame, ze worden niet gratis gemaakt. Men moet eerder daarmee bezig zijn dan met de dijkbreuk die er puur principieel-juridisch zou kunnen komen van enorme reclameblokken.

Maar laten we inderdaad samen in een open debat naar aanleiding van de omzettingstabel bekijken hoe we die omzetting het best doen. Ik denk dat als we goed werken, we misschien wel bij de eerste lidstaten zouden kunnen zijn om die omzetting te kunnen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de digitalisering van het radiolandschap in Vlaanderen – 72 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, sinds de hoorzitting in deze commissie op 11 januari 2018 over de digitalisering van het radiolandschap met vertegenwoordigers van het Nederlandse consultancybedrijf Jacky B. vernamen we weinig, tot u op 5 oktober aankondigde dat alle Vlaamse landelijke radiozenders van 12 tot en met 16 november 2018 een Week van de Digitale Radio zullen opzetten om zo radioluisterend Vlaanderen beter vertrouwd te maken met de voordelen van digitale radio (DAB+).

U hebt het volgende geschreven: “Door de start van deze gezamenlijke campagne informeren de zenders de luisteraar over DAB+, op termijn de opvolger van FM. De uitrol van DAB+ komt in een stroomversnelling. Tijdens de Week van de Digitale Radio zullen alle landelijke omroepen” – dat zijn dus de vijf publieke zenders Radio 1, Radio 2, Klara, Studio Brussel en MNM en de commerciële zenders Qmusic, JOE en Nostalgie – “ruime aandacht schenken aan de evolutie naar digitale radio. Ook andere radio’s die al uitzenden op DAB+ zullen aandacht besteden aan digitaal radio luisteren via DAB+. Die week wordt een eerste speerpunt om mensen te overtuigen van de meerwaarde van DAB+, namelijk een digitale luisterkwaliteit en meer aanbod. Het zal ook belangrijk worden om de FM-autoradio’s naar DAB+ te laten switchen”. Dat stond allemaal in uw persbericht.

U verwijst ook naar de stuurgroep Digital Radio Vlaanderen, die onder uw impuls werd opgericht met de betrokken mediabedrijven, netwerkoperatoren en de overheid. Daarover zegt u het volgende: “De stuurgroep heeft de opdracht de uitrol van en overgang naar digitale radio in Vlaanderen op gang te brengen via campagnes, engagementen, concrete acties, afspraken met belangrijke medespelers als de retailsector en de autosector. Die laatste is van groot belang aangezien er erg veel in de auto naar de radio wordt geluisterd. Daarom zullen we een strak sensibiliseringsbeleid voeren om de uitrol van digitale radio te stimuleren. We zullen met onze partners uit de stuurgroep nog heel wat initiatieven uitwerken, zoals bijzondere acties rond de feestdagen” – een digitale radio is een mooi cadeau – “en tijdens de komende Autosalons.” – om de digitale radio’s in de wagen meer te stimuleren – “Ook de organisatie van een Dag van de digitale radio staat op het programma.”

Ik wil u daarover toch enkele vragen stellen, want het is toch al een tijdje geleden dat we hierover wat algemene informatie kregen.

Wie maakt deel uit van de Stuurgroep Digital Radio Vlaanderen en hoe vaak vergaderde de stuurgroep de voorbije maanden? Welke concrete afspraken werden er gemaakt?

Wat is nu nog de rol van dat Nederlandse consultancybedrijf in die stuurgroep en in de Week van de Digitale Radio? Welke activiteiten heeft het consultancybedrijf sinds de hoorzitting in januari ontplooid met betrekking tot de uitvoering van zijn opdracht?

In september werd een nulmeting verricht om een stand van zaken van het digitaal luisteren op te maken. De resultaten van die meting zullen tijdens de Week van de Digitale Radio bekend worden gemaakt. Ook voor 2019 en 2021 werden al metingen geprogrammeerd om de groei naar digitaal luisteren op te volgen. Door wie werd deze nulmeting uitgevoerd? Welke methodiek werd hiervoor gebruikt?

De Vlaamse overheid voorziet dit jaar in 200.000 euro voor de DAB+-uitrol. Waarvoor wordt dit budget concreet gebruikt?

Mijn volgende vraag werd eigenlijk al beantwoord door de nieuwsbrief van de VRM die we gisteren ontvingen, maar ik stel ze toch. Misschien kunt u er nog enkele bedenkingen bij plaatsen. Op 1 juni keurde u met de Vlaamse Regering het besluit goed houdende de vastlegging van de pakketten van digitale frequenties die zullen worden vrijgegeven tijdens een tweede vergelijkende toets voor het verkrijgen van een vergunning voor het aanbieden van een etheromroepnetwerk en de bijhorende zendvergunningen, bestemd voor het aanbod van vrij te ontvangen radio-omroep-programma's. Met dat besluit worden de frequentiepakketten 5A en 5D naar de markt gebracht via een vergelijkende toets waardoor deze extra multiplexen zorgen voor een bijkomende landelijke dekking in DAB+ die ter beschikking komt van radio-omroepen. De termijn om een dossier in te dienen is ondertussen verlopen. Ik vroeg dan hoeveel kandidaten er waren en of de VRM al een beslissing had genomen over de toewijzing. We hebben gisteren het antwoord gekregen. U kunt hier misschien nog wat meer toelichting bij geven.

De VRT besliste inmiddels om haar nieuwe DAB-contract voor multiplex 12A toe te kennen aan Broadcast Partners en niet verder te werken met Norkring. Kunt u wat meer toelichting geven bij de redenen voor deze keuze en de gevolgen ervan?

Mijn laatste vraag staat niet in mijn schriftelijk ingediende vraag. In welke mate hebben die lokale radiozenders nu nog mogelijkheden om in DAB+ uit te zenden? Worden zij daar nu van uitgesloten of hebben zij hier toch nog een kans toe? Er is toch ook nog altijd zoiets als het gelijkheidsbeginsel.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Bijgaand met deze mondelinge antwoorden bezorg ik u ook een kopie, die u misschien al ontvangen hebt, van de mededeling die op 5 oktober op de Vlaamse Regering kwam. Daarin vindt u een uitgebreidere stand van zaken over Digital Radio Vlaanderen.

Wie maakt deel uit van de stuurgroep? Die is samengesteld uit vertegenwoordigers van de drie landelijke radio-omroepen – VRT, Medialaan en Nostalgie –, van de netwerkoperator – Norkring – en van het kabinet en de administratie. De stuurgroep is dit jaar al zesmaal samengekomen en de volgende vergadering is gepland op 26 oktober.

Met betrekking tot uw laatste vraag, mevrouw Brouwers, ben ik zeker bereid om gehoor te geven aan dat verzoek en te bekijken hoe een en ander nu aan het rollen is. Ik zal het verder beschrijven. Ook andere partijen kunnen betrokken worden bij de stuurgroep.

De stuurgroep is opgericht om de roll-out van digitale radio in Vlaanderen te faciliteren via campagnes, engagementen, projectplanning, concrete acties en ga zo maar door. Verder zal er uiteraard ook gewerkt worden op de communicatie, de branding van digitale radio als dusdanig, afspraken met de retailsector en de autosector, enzovoort. Daartoe wordt gewerkt met een projectplan.

Wat is de rol van het Nederlandse consultancybedrijf Jacky B? Jacky B is, zoals u weet, de bedrijfsnaam, maar Jacqueline Bierhorst, die hier in de commissie Media al een toelichting heeft gegeven over digitale radio, is de expert die met een consultancyovereenkomst de drijvende kracht vormt om mee met de spelers een succes te maken van digitale radio. Zij is de voorzitter van de vergaderingen van de stuurgroep. Ik denk dat men toch wel iemand nodig heeft die enerzijds de werkzaamheden voorziet, voorstelt en in goede banen leidt en anderzijds de deelnemers ervan behoedt om het warm water uit te vinden. Daarmee bedoel ik:

men heeft in Nederland een bepaald leergeld betaald en is het nog altijd aan het betalen om zaken te kunnen beoordelen die wel succesvol zouden kunnen zijn voor de uitrol van digitale radio en zaken die misschien minder succesvol zouden kunnen zijn. Ik denk dat mevrouw Bierhorst en haar consultancybedrijf daarvoor nog altijd de meest geschikte persoon en organisatie zijn.

De opdracht voor de nulmeting werd in de zomer gegund via een beperkte offerte-aanvraag aan Ipsos. De methodiek bestaat uit een CATI-benadering, zijnde Computer Aided Telephonic Interviews, met andere woorden het is een telefonische bevraging van de doelgroepen. Een van de redenen waarom dit telefonisch gebeurt en niet enkel online is omdat je daarmee ook niet-internetgebruikers krijgt in de meting en je niet beperkt tot een bevolkingsgroep die online actief is. Ik verwacht binnenkort de resultaten. Ik heb er geen hoge verwachtingen van. De eerste nulmeting zal waarschijnlijk aan de zeer lage kant liggen. Ik denk dat we uit de Nederlandse voorbeelden wel iets kunnen leren, maar dan weten we tenminste hoe we vooruit moeten.

Er is in de begroting in middelen voorzien voor een projectsubsidie alsook om de kosten van de consultancy van Jacky B. te dragen.

De projectsubsidie betreft het projectmanagement, de ontwikkeling van een website, het delen van kosten voor vakpers en vakliteratuur en het dekken van andere operationele kosten. De omroepen zelf staan in voor het leeuwendeel van de kosten die volgen uit de ontwikkeling, productie en uitzending van de sensibiliseringscampagnes, alsook voor organisatie en de invulling van de week van de digitale radio in november. De omroepen stellen ook hun interne expertise ter beschikking.

Uw vijfde vraag is inderdaad door de feiten licht achterhaald. U weet dat er drie kandidaturen werden ingediend binnen de kandidatuurtermijn en dat elke kandidatuur ontvankelijk werd bevonden. Kandidaturen werden ingediend door CVBA TVV Digitaal, Norkring België NV en BV Broadcast Development & Technology. De procedure schrijft voor dat een vergelijkende toets moet uitwijzen welke van de drie kandidaten het best tegemoet komt aan de vooropgestelde criteria en aan welke kandidaat de licentie voor het aanbieden van een etheromroepnetwerk zal worden toegewezen.

De VRM heeft intussen de beslissing tot toekenning van de licentie voor de exploitatie van de vrijgegeven frequentiepakketten 5A/5D genomen. De licentie wordt uitgereikt voor een termijn van vijftien jaar aan Norkring NV.

Door dit omroepnetwerk verdubbelt de capaciteit voor bijkomende particuliere digitale radio-omroepen die kunnen uitzenden voor de Vlaamse Gemeenschap.

Het contract met Norkring voor de distributie van DAB+ op multiplex 12A verloopt op 5 maart 2019. De VRT heeft voor het nieuwe contract een eigen overheidsopdracht gevoerd. Voor de gunning werden een aantal voornamelijk technische kwaliteitseisen en prijscriteria vooropgesteld. Broadcast Partners kwam hier als beste uit. De VRT heeft de opdracht dan ook aan Broadcast Partners gegund.

Voor de rest wil ik alles nog even in herinnering brengen, met alle geduld dat u en ik soms moeten opbrengen voor de uitrol van dit digitale uitrolbeleid. U ziet dat er veel bijeengekomen is. U ziet dat alle partners die op dit ogenblik aan boord moesten zijn dat ook zijn.

U weet dat op 1 september de voornaamste radio's allemaal digitaal moesten uitzenden. Ik wil daarom nog eens in herinnering brengen dat het heel belangrijk is om de volgorde te volgen die ik hier al een aantal keren heb proberen aan te geven. Eerst moesten er voldoende inhoudelijke programma's op DAB+ toegankelijk zijn. Dan moesten alle zenders ook op DAB+ te vinden zijn. Dat is nu het

geval. Dan moet de dekking voldoende zijn. Men zegt mij dat dat op dit ogenblik ook zo is, te onderzoeken en te controleren uiteraard.

Nu beginnen we echt aan de stap waar het om draait, namelijk de communicatie, de publiciteit en het betrekken van de retailpartners en de autosector. Het is dus nu dat pas voor het eerst mensen zich hopelijk de komende maanden zullen bewust worden van het feit dat het digitale radiotijdperk eraan komt. U hebt het zeer treffend verwoord, mevrouw Brouwers. Wanneer een aantal mensen een digitale radio onder de kerstboom zouden vinden – mensen beslissen natuurlijk zelf wat ze voor hun geliefden kopen –, zal pas doordringen dat er iets met het radiolandschap aan de hand is en dat er iets verandert. Dan zullen we de komende jaren met bekwame spoed de verdere stappen moeten en kunnen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Wij hopen ook dat de week van de digitale radio de Vlaming meer bewust zal maken van het feit dat het eraan komt en dat hij op die manier een veel grotere luisterkwaliteit zal hebben. We zijn er eigenlijk heel blij om dat het nu gebeurt.

De Vlaamse Regulator voor de Media heeft Norkring aangeduid voor de resterende pakketten met digitale frequenties. Ik heb daar toch nog wel een bedenking bij. In welke mate heeft de prijszetting door die organisatie meegespeeld? Ik zie het niet onmiddellijk. Welke prijzen kunnen zij vragen aan radio-omroepen die daar op willen gaan? Hebben bijvoorbeeld meer lokale of kleinere zenders ook kans om daaraan te participeren, in die zin dat het allemaal niet te duur wordt? Hebben wij nog een mogelijkheid voor een soort van overeenkomst daarover met Norkring of is het beslecht door de VRM en vragen ze wat ze willen? Het is een vraag die bij mij opkwam door het verhaal nog eens te horen. Ik weet niet of u er meer over kunt zeggen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Collega's, het hele digitaliseringsverhaal is in se een ongehoorlijke opportuniteit om te gaan naar een kwalitatief en vooral een veel diverser radiolandschap. Ik heb altijd al aangegeven, ook tijdens de hoorzitting met Jackie B., dat ik persoonlijk denk dat het veel beter zou zijn geweest om van meet af aan ook de kleinere radio's mee te nemen. U hebt toen gezegd dat u zou beginnen met de drie grote. Nu is het echt wel tijd om hen mee te nemen in dat bad en hen de kans te geven om uiteindelijk ook op DAB+ te kunnen gaan. Norkring heeft nu opnieuw de gunning gewonnen waardoor u eigenlijk hun monopoliepositie nog vergroot. Hierdoor dreigt de een enorme kans die de digitalisering betekent, voor een stuk een slag in het water te zijn.

Ik denk dat het heel belangrijk is voor de kleine spelers. Het was de opzet van het radiodecreet de diversiteit en de kwaliteit van de lokale spelers te versterken. Ik doe nu dan ook een oproep om hen hierbij te betrekken.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Brouwers, ik zal de VRM de nodige uitleg vragen met betrekking tot de criteria en de prijszetting. Ik zal rekening houden met de juridische autonomie van de VRM en zien wat daarover juist kan worden vrijgegeven. Ik zal proberen u daarover bijkomende informatie te geven. Ik denk dat het politiek in elk geval een pertinente vraag is.

Ik stel vast dat toch een van de drie bestaande multiplexen, namelijk de VRT, van dienstenpartner verandert. Ik stel dat vast. Ik kan allerlei bedenkingen maken bij de liberalisering van de diensten voor DAB+ in deze sector, maar de beslissingen worden

nog steeds door middel van aparte gunningsprocedures genomen. U weet dat ook. Indien daarover fundamentele vragen zouden rijzen, moet de Belgische Mededingingsautoriteit daarover oordelen. Ik vermeld dit als een vaststelling zonder meer.

De politieke vraag over de andere radio's dan de drie in mijn antwoord vermelde groepen is ook een technische vraag. Ik zal de stuurgroep formeel vragen te bekijken hoe die andere actoren het best aan boord kunnen worden genomen. Om evidente redenen denk ik in eerste instantie aan de netwerkradio's, wat toch zou moeten gebeuren. In tweede instantie ben ik voorzichtig. Op basis van het vrijkomen van de frequenties 5A en 5D wil ik de stuurgroep vragen me inzicht te geven in de dekkingsmogelijkheden voor lokale radio's. Ik wil de lokale radio's geen DAB+ beloven als ik niet weet dat dit ook kan. Het wordt nu stilaan wel tijd om te weten of dit zou kunnen. We kunnen misschien niet alles maar toch bijna alles met digitale frequenties op de markt en in de samenleving brengen.

Het blijft een fundamentele vraag, maar ik vrees dat het een vraag voor de volgende minister van Media en voor de volgende commissie zal zijn. Misschien geloven de ontgoochelden in de sector van de lokale radio's me niet meer, maar finaal wil ik zo veel mogelijk spelers op zo veel mogelijk frequenties hun ding laten doen. Als blijkt dat meer kan door de complementaire beschikbaarheid van de DAB+-capaciteit en de FM-capaciteit, vind ik dat we daar ook een debat over moeten voeren. Indien zou blijken dat iedereen naar DAB+ kan gaan – waar ik op dit ogenblik de grootste twijfels bij heb – moeten we dit zeker in het geding brengen.

Ik zal de stuurgroep deze twee vragen stellen. We moeten hier minstens de vier netwerkradio's bij betrekken. Los van het gelijk speelveld, denk ik dat dit met betrekking tot het draagvlak en allerlei zaken het juiste moment is. Verder moeten we bekijken wat de vrijgekomen frequentiepakketten voor de lokale radio's betekenen. Ik wil daar geen termijn op plakken. Ik denk dat we nog komend voorjaar hierover zullen kunnen discussiëren.

Op dit ogenblik hoop ik dat de Week van de Digitale Radio een succes kan worden en dat de bewustwording over de verandering van het radiolandschap langzaam maar zeker tot de radioluisteraar kan doordringen. Misschien kunnen we daar zelf een klein steentje toe bijdragen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw interessante bijkomende antwoorden. De stappen die u verder wilt zetten, zijn heel goed. Misschien kan om te starten in de stuurgroep ook een vertegenwoordiging van de kleinere radio's worden opgenomen. U hebt echter een punt. We moeten hier zeer goed over nadenken. We krijgen hier net een mail van een radiozender in Dendermonde die met de toegewezen frequenties blijkbaar geen volledige dekking in die stad heeft. *(Opmerkingen)*

Ook op dat vlak zijn er nog zaken te doen. Als we ooit naar een switch-off voor de grote gaan, zal er misschien op de FM-band ruimte voor de kleintjes komen. We moeten daar grondig over nadenken en nu niet zeggen dat het zus of zo moet gebeuren. Ik denk dat u dat op een goede manier aanpakt, maar ik zou de lokale radio's niet helemaal vergeten. Indien dat mogelijk is, zou u ze bij dat proces moeten betrekken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van An Christiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het verdere verloop van het Cultuurplan Limburg in het nieuwe cultuurseizoen – 60 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, u weet dat ik regelmatig pols naar de voortgang van het Cultuurplan Limburg. In juni 2018, een tijdje voor het zomerreces, hebben we dat het laatst in deze commissie besproken. U hebt toen aangekondigd dat bij het begin van het nieuw cultuurseizoen een trajectbegeleider zou worden aangesteld. Op dat ogenblik, in juni 2018, was het plan met de aanstelling van een deeltijdse aanjager en met de melding van de eerste organisaties die zich als trekker zouden manifesteren zeker op de goede weg.

U hebt toen aangekondigd dat vanaf september 2018 een versnelling hoger zou worden geschakeld met de aanstelling van een trajectbegeleider die de cultuurorganisaties en vooral hun subsidiedossiers zou begeleiden. Bij de start van het nieuw cultuurseizoen zou de aanjager met concrete actiepunten komen en door de aangestelde trajectbegeleider worden bijgestaan.

De trajectbegeleider zou met aanvullende expertise komen, die hij zou inzetten voor meerdere maar vooral ook sterkere subsidies en voor de remediëring van individuele organisaties.

De procedure voor de aanwerving werd in juni opgestart – of zou nog opgestart worden, om dan in september te kunnen starten. De bedoeling is toch dat het Cultuurplan Limburg voor het eerst zijn vruchten zou kunnen afwerpen bij de eerstkomende subsidieronde in januari 2019. Daarnaast hebben we ook altijd beklemtoond dat het natuurlijk cruciaal is dat de organisaties zelf ook wel een sleutelrol zouden opnemen in het Cultuurplan. Dat zijn dan de zogenaamde trekkers. Dat zouden culturele referentiepunten zijn, die het netwerk versterken door binnen hun discipline andere organisaties te inspireren, maar hen ook inhoudelijk en logistiek te ondersteunen – dus bij de opmaak van de dossiers. Z33 en Bokrijk hadden zich in juni al gemeld, maar ik denk dat iedereen het er toen ook over eens was dat een verdere uitbreiding van het aantal trekkers wenselijk was.

Minister, we zijn nu eind oktober, dus vandaag heb ik de volgende vragen voor u: wat zijn de actiepunten die de aanjager naar voren heeft geschoven voor de komende maanden, en hoe ziet zijn planning eruit? Wie werd er aangesteld als trajectbegeleider, en wat is het plan van aanpak? Hebben er zich nog meerdere trekkers gemeld, en hoe zullen zij de komende maanden invulling geven aan hun rol?

Minister Sven Gatz: Wat de actiepunten betreft: zoals ik inderdaad al aankondigde in de commissie op 14 juni, is de omvang van het Cultuurplan Limburg erg breed, en het kan dus ook nog evolueren. De aanjager zelf heeft een actieplan opgemaakt met concrete werkpunten, met daarbij diegene die u kent: talentdoorstroming van professionals in en naar de Limburgse cultuursector, bovenlokale communicatie over Limburgse cultuurproductie, de ontwikkeling van een gedragen visie op het culturele aanbod en de spreiding ervan, en de vernetwerking van organisaties met andere spelers binnen en buiten de provincie. En er zijn er nog te noemen. Ook worden er concrete verbeterpunten voor organisaties geformuleerd, teneinde hun interne werking op diverse aspecten te versterken.

De actiepunten zijn in het algemeen terug te brengen tot vier overkoepelende werkdomeinen: ten eerste het humanresourcesmanagement binnen de organisaties, ten tweede het communicatiemanagement, ten derde financieel management

en ten vierde strategisch management. En die dingen werken natuurlijk op elkaar in. Dit actieplan zal nog voor het jaareinde publiek gecommuniceerd worden. Ik wil misschien nog even aangeven – uw vraag is altijd op tijd hoor, nooit te vroeg – dat ik hoop dat we ze kunnen meenemen in de bespreking van de beleidsbrief. Dat is misschien een beter moment, wanneer de plannen bekend zijn. Mocht dat niet zo zijn, dan laat ik dat aan de commissie over. Misschien is het zinvol om daar apart nog een debat over te voeren. Maar het is nakende.

Het is er nog niet volledig omdat de trajectbegeleider, die de aanjager moet vervullen, nog niet aangesteld is. Maar dat gebeurt een van de komende dagen. Voor deze trajectbegeleiding hebben we kort na de zomer een offerte uitgestuurd naar verschillende kandidaten, met ervaring in de vier werkdomeinen uit het actieplan die ik opnoemde. Momenteel beoordeelt de administratie, samen met de aanjager, de ontvangen offertes, zodat deze trajectbegeleiding op korte termijn ook daadwerkelijk van start kan gaan.

De trajectbegeleiding richt zich op de culturele organisaties zelf. Het doel is om organisaties, via verscheidene individuele en collectieve sessies, te begeleiden in één of meer werkdomeinen, om zich sterker te profileren en te positioneren in het culturele veld. Ook de opmaak van kwaliteitsvolle subsidiedossiers behoort uiteraard tot de kern van deze begeleiding.

Bij de offerteaanvragen werden de kandidaten verzocht om ook hun plan van aanpak uit te schrijven, vandaar dat ik denk dat we toch vrij snel zullen kunnen schakelen wanneer we de persoon in kwestie zullen kunnen aanstellen. Het is dus geen klassieke sollicitatie, maar men is ook op concrete plannen van aanpak gescreend. Met andere woorden: wanneer men een bepaalde persoon zal aanwerven, zal dat plan van aanpak er meteen ook aan vastkleven. Dat plan moet dan niet eerst nog voorbereid worden, want het is er dan al. Dat wordt dan allemaal verder geconcretiseerd in overleg met de administratie, de aanjager en mijn kabinet. En we zullen het daar zeker nog over hebben.

De bedoeling is om de organisaties structureel te versterken in hun werking. De impact blijft iets voor de middellange termijn – ik zou niet zeggen de lange termijn. De vraag is dus: wat is de impact op de korte termijn, kunnen we die impact al zien bij de eerstvolgende projectenronde in 2019? Ik wil wel met u delen dat ik me in elk geval zorgen maak over het aantal ingediende dossiers bij de laatste projectenronde. Het aantal projecten in het algemeen blijft stijgen, zelfs in die mate dat we denken: waar gaat dit op zichzelf naartoe? Maar goed, dat mag natuurlijk. Als we dan de absolute en relatieve cijfers zien, dan blijven de Limburgse dossiers in absolute cijfers jammer genoeg beperkt, en in relatieve cijfers dalen ze dus verder, wat geen goede zaak is. Maar dat kan misschien enigszins gecompenseerd worden bij de volgende rondes.

U weet dat ik nog steeds bij mijn engagement blijf om een aantal Limburgse dossiers met een iets minder goede beoordeling dan andere dossiers toch mee op te vissen, zodanig dat we toch nog voldoende kans geven aan de humuslaag – men kan daar inderdaad over van gedachten wisselen, of daar kritiek op hebben. Het gaat weliswaar alleen om dossiers die minstens de beoordeling 'voldoende' krijgen, naast zeer goed of goed. Wanneer de middelen bekeken worden over de laatste twee jaar, zult u zien dat we toch onze engagementen houden ten aanzien van het Limburgse cultuurveld. Maar op een gegeven moment willen we vanuit die investering natuurlijk ook wel de organische groei kunnen zien.

Wat met de trekkers? U hebt het inderdaad aangegeven: Z33 heeft zich gemeld – dat mocht ook wel verwacht worden, natuurlijk – en versterkt zich zeer binnenkort met de opening van het nieuwe gebouw en de aanwerving van zeven nieuwe medewerkers, als profilering van een professionele kunstenorganisatie. Zij neemt

ook het Cultuurplatform Design en de Architectuurwijzer onder haar hoede. Daar is dus toch wel wat aan het bewegen. De financiële ondersteuning is versterkt, de ploeg wordt versterkt, en er komt een nieuw gebouw. Dus we gaan er toch wel van uit dat dat daar zijn gevolgen zal en mag kennen.

Bokrijk, dat ook terecht zeer versterkt uit de laatste erfgoedronde is gekomen, zal ook mee trekken, om op landelijk niveau – en uiteraard dus ook op Limburgs niveau – erfgoedbeheerders en erfgoedgemeenschappen te begeleiden en te ondersteunen rond het thema ambachten. Maar u weet dat ze dat in Bokrijk zeer breed invullen. Ambachten is dus op zichzelf iets te beperkend.

Dat zijn volgens mij dus twee zeer sterke en versterkte potentiële partners.

Ik heb ook een overleg gehad, ongeveer in de periode waarin u de vorige vraag hebt gesteld, met het Limburgs Kunstenoverleg (LIKO), in Bokrijk, wat misschien geen toeval is. Ik heb daar een heel aangename indruk aan overgehouden. De aanjager was daar ook aanwezig. Voor het eerst heeft men dus toch een enigszins structureel overleg met alle spelers om elkaar te coachen, te begeleiden en wellicht ook een aantal strategische keuzes te maken. Ik verwacht daar dus toch ook wel een aantal zaken van.

Uiteraard is het de bedoeling dat het actieplan, dat dus binnenkort wordt bekendgemaakt, verdere stimulansen zal bieden om ofwel trekkers naar voren te laten komen ofwel die toch ook wel mee aan te duiden, in onderling overleg, zoals ik daarnet heb beschreven, zodat dat plan steeds verder kan worden veranderd in de realiteit en ook een bepaald perspectief voor de culturele toekomst van Limburg kan bieden.

Dus: binnenkort meer nieuws, meer concreet nieuws, maar we hebben ondertussen toch wel een aantal zaken gedaan, met ook een aantal versterkingen, waar ik blij om ben en die toch weer stappen in de goede richting zijn.

De voorzitter: Mevrouw Christiaens heeft het woord.

An Christiaens (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoorden. Ik begrijp concreet dat er eigenlijk nog niet heel veel is geëvolueerd ten opzichte van juni, dat alles nog loopt. Dat begrijp ik ook allemaal wel, maar u hebt het ook zelf over de middellange termijn. De gevolgen of de resultaten moeten we zien op middellange termijn. Dat baart me dan toch wel wat zorgen. Dat is bij de aankondiging van uw Cultuurplan Limburg, dat we allemaal toejuichten, eigenlijk ook al een beetje aan bod gekomen. We zitten natuurlijk met het eindpunt van de legislatuur, juni 2019. Toen vroeg men eigenlijk al of die termijn voldoende zal zijn om resultaten te kunnen bereiken. Men is nu een dik jaar bezig met dat Cultuurplan Limburg en de actiepunten moeten nog worden voorgesteld. Dan spreken we eigenlijk over een goed half jaar. Hoe realistisch acht u het zelf dat er inzake het Limburgplan dat u – waarvoor dank – op de rails hebt gezet, sprake zal zijn van resultaten? U zegt dat in de afgelopen ronde in relatieve cijfers de dossiers uit Limburg zelfs nog zijn achteruitgegaan. Voorlopig zien we ter zake buiten Bokrijk en Z33 alleszins weinig grote stappen vooruit. Het LIKO is zeker heel positief. Ik heb ook met hen overlegd. Het is dus enerzijds allemaal nog wel pril, maar als we kijken naar de termijn, de tijdspanne van het Cultuurplan Limburg, zitten we eigenlijk al in de eindfase, terwijl het in concreto allemaal nog moet worden opgestart. Minister, wat denkt u daar zelf over? Is het dan toch een optie om, zoals we twee jaar geleden zeiden, te beslissen het Cultuurplan Limburg te verlengen, om te kunnen eindigen met resultaten? Uiteindelijk hebben wij daar allemaal veel in geïnvesteerd. Het zou toch jammer zijn dat die investeringen dan geen rendement zouden opbrengen, want dat was toch de doelstelling. Denkt u dus dat het nodig is om het Cultuurplan Limburg te verlengen, en hoe zult u dat doen? U gaf

ook zelf aan dat het weinig realistisch is om daar in januari al resultaten van te willen zien. Ik denk dat dat klopt.

Er is ook het probleem dat er geen extra trekkers worden gevonden. Hoe komt dat volgens u?

Bij de jongste ronde is het aantal vanuit Limburg voor subsidiëring ingediende dossiers dus nog achteruitgegaan. U zei dat dat enigszins zou kunnen worden gecompenseerd in een volgende ronde. Dat hebt u ook al gedaan. Kunt u misschien concreet zeggen wat u daar dan mee bedoelt?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Minister, gewoon een kleine bedenking, omdat ik hier voortdurend het woord 'trekkers' hoor. Ik wou gewoon eventjes namens mijn partij zeggen dat we echt geen voorstanders zijn van veel trekkers: één, twee, misschien een paar meer, maar zeker geen dozijn trekkers. We hebben er liever een paar goede, die echt kwaliteit naar boven doen komen door kwaliteitsvolle projecten te stimuleren. Anderzijds vind ik het wel een zeer goede aanpak dat de kandidaten ook een concreet plan van aanpak moesten voorleggen. Dat zal de kwaliteit zeker ten goede komen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Aanvullend, de collega heeft voor honderd procent gelijk. Ik denk ook dat we hier toch moeten mikken op de middellange termijn. Het zou natuurlijk fijn zijn, mocht een zekere journalist annex would-be-stand-up-comedian dan bijvoorbeeld in een krant schrijven: 'kijk eens, dat project is gerealiseerd, en dat is gerealiseerd', maar daar ben je niks mee als dat geen grondlaag heeft, als dat niet is geworteld in het cultuurleven van Limburg. Het lijkt me toch belangrijk dat we ter zake mikken op kwaliteit. Dat zal tijd vragen. Daar ben ik van overtuigd. Ik begrijp het ongeduld van de collega, maar dat is met alles zo: als je werkelijk wil naar een structureel verankerd cultuurveld dat kwaliteit kan opvangen en laten doorstromen, dan zal dat tijd vragen. Daar ben ik van overtuigd.

Bart Caron (Groen): Ik wil me aansluiten. Ik heb twee woorden opgeschreven. Het eerste is 'geduld'. Ik denk dat we dat inderdaad niet moeten verwachten binnen een termijn van drie of vier jaar. Dat is het minimum om een beetje resultaat te genereren. Minister, het zal ook een voorgezette inspanning zijn. Die humuslaag, dat is zoals compost maken: je hebt wat tijd nodig om je bodem vruchtbaar te maken, opdat daar waardevolle, volwassen planten op zouden kunnen groeien. *(Opmerkingen)*

Het tweede punt staat daar een beetje haaks op, bij wijze van spreken. Ik heb het woord 'stedelijkheid' opgeschreven. Dat is natuurlijk enigszins de plaag, ook in mijn provincie, ik erken het, maar nog niet in die mate. Ik denk dat wij een meer vertakt artistiek en cultureel netwerk hebben dan Limburg.

Ik denk dat dit een blijvend probleem zal zijn. Kunst en stedelijkheid zijn de facto tweelingen. Het zal hoe dan ook met een beetje minder zijn. Dat belet niet dat je toch moet doorzetten om een stuk humuslaag te creëren, maar tegelijkertijd ook moet beseffen dat de periferie niet het centrum is en dat het platteland niet de stad is. En dat net die twee dimensies – centrum en stedelijkheid – artistiek werk genereren. Dat is een nadeel dat bestaat.

Ik sluit me wel aan bij de bekommernis die u centraal stelt, en tegelijkertijd roep ik de minister op om het nodige geduld aan de dag te leggen, en om ook in de toekomst – of dat nu door uzelf of iemand anders is – deze boodschap over te brengen, en dat het al te gek zou zijn om de ingezette inspanning niet verder te zetten.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik stel met genoeg vast dat we allemaal dezelfde bekommernis delen, we willen namelijk het cultuurveld in Limburg gevoelig versterken. Het is goed dat we dit uitgangspunt delen.

Op uw vraag over de timing van het Limburgplan voor cultuur en de verlenging ervan, kan ik alleen maar het volgende antwoorden: het is moeilijk om over het graf heen te regeren, zelfs al sta ik daar nog niet met één been in. Ik ben voorzichtig geweest en heb altijd gezegd dat we tot eind 2019 gaan en dan zullen we verder kijken. Maar door de verschillende opmerkingen hier kan ik me inbeelden – en ik zal voorzichtig zijn – dat de volgende regering, wie het ook moge wezen, ook op basis van de dingen die al zijn gebeurd al dan niet het plan zal verlengen. Ik denk dat die kans eerder ja dan nee zal zijn, maar misschien met een aantal bijsturingen. Dat moet dan worden bekeken. Laat dit dan toch een positieve opening zijn naar uw vraag, mevrouw Christiaens.

Ten tweede denk ik dat uw vraag over het aantal trekkers als volgt mag worden bekeken, als ik dat heel voorzichtig mag omschrijven. Ik ben het er ook over eens dat een aantal trekkers wel nodig zijn in de verschillende subsectoren die de kunsten hebben, maar dat dat misschien geen dozijn hoeft te zijn, al is misschien de tweeënhalf die we nu hebben te weinig. Met alle respect voor het Limburgs Kunstenoverleg (LIKO). Dit is een bottom-uporganisatie en daarvan kunnen we niet dezelfde impact verwachten als van sterkere instellingen zoals Bokrijk en Z33.

We kunnen zeker bekijken hoe we het aantal trekkers kunnen uitbreiden, maar ook op een realistische manier.

Ik ken het provinciaal gevoel van de Limburgers, want het is ook een provincie die mij om familiale redenen na aan het hart ligt. Ik denk, maar nu zeg ik iets onvoorzichtigs, dat men in het verleden iets te veel heeft verwacht of heeft kunnen steunen op die provincie, en men zal nu, weliswaar in overleg met aanjagers, trajectbegeleiders en onze administratie – maar die ligt natuurlijk in Brussel en niet in Hasselt – toch iets meer zelf het initiatief moeten nemen. Om een bekend gezegde voor de Limburgse cultuursector lichtjes te wijzigen: 'Help uzelf, zo helpe u Limburg.' Ik denk dat dit toch ook zal moeten gebeuren. Maar wij zullen hiervoor de context geven, we zullen niet zeggen dat je het allemaal maar zelf moet uitzoeken.

Ik denk dat we met de trekkers opnieuw het juiste evenwicht moeten vinden.

Als dit uw laatste vraag is, mevrouw Christiaens, dan wil ik u schriftelijk en in alle transparantie doorgeven welke extra projecten uit Limburg in de laatste twee of drie projectrondes zijn betoelaagd ten opzichte van wat ze anders maar zouden hebben gehad.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.